

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.07.2023, 98

Luitemaa looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 26.10.2006 nr 223
RT I 2006, 48, 362
jõustumine 11.11.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009
25.02.2010	RT I 2010, 10, 52	08.03.2010
19.03.2010	RT I 2010, 13, 70	01.04.2010
22.06.2023	RT I, 05.07.2023, 1	08.07.2023

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Luitemaa looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Luitemaa looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – veealuste liivamadalate (1110)³, liivaste ja mudaste pagurandade (1140), rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), püsitaimeastuga kivirandade (1220), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), hallide luidete (2130*), metsastunud luidete (2180), luidetevaheliste niiskete nõgude (2190), huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160), jõgede ja ojade (3260), sinihelmikakoosluste (6410), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), puisniitude (6530*), looduslikus seisundis rabade (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimeliste rabade (7120), siirde- ja õõtsiksoode (7140), allikate ja allikasooda (7160), liivakivipaljandite (8220), vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*), rusukallete ja jäärakute metsade (9180*), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*), lammi-lodumetsade (91E0*) ning laialehiste lammimetsade (91F0) kaitse;

2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide – saarma (*Lutra lutra*), hingi (*Cobitis taenia*), emaputke (*Angelica palustris*) ja karvase maarjalepa (*Agrimonia pilosa*), millised on kõik ühtlasi III kategooria kaitsealused liigid, ning jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*) ja lõhe (*Salmo salar*) elupaikade kaitse;

3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, millised on ühtlasi ka II kategooria kaitsealused liigid, kaitse;

4) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide, millised on ühtlasi I ja II kategooria kaitsealused liigid, kaitse; I lisas nimetatud liikide – laanepüü (*Bonasa bonasia*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), öösorri (*Caprimulgus europaeus*), roo-loorkulli (*Circus aeruginosus*), rukkirägu (*Crex crex*), väike-kärbsenäpi (*Ficedula parva*), värbkaku (*Glaucidium passerinum*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), vöotsaba-vigle (*Limosa lapponica*), nõmmelõokese (*Lullula arborea*), rüüdi (*Pluvialis apricaria*), händkaku (*Strix uralensis*), tedre (*Tetrao tetrix*), mudatildri (*Tringa glareola*), millised on III kategooria kaitsealused liigid, elupaikade kaitse ning rändlinnuliikide kaitse;

5) III kategooria kaitsealuste liikide – õõnetuvi (*Columba oenas*), hallõgija (*Lanius excubitor*), tõmmuvaera (*Melanitta fusca*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), väikekoovitaja (*Numenius phaeopus*) ning punajalg-tildri (*Tringa totanus*) kaitse.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ning majandustegevuse piiramise astmele seitsmeteistkümneks sihtkaitsevööndiks ja kaheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal kehtivad «Looduskaitseseaduses» sätestatud piirangud käesolevas määruses sätestatud erisustega.

(4) «Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni» artikli 2 lõike 1 kohaselt on Luitemaa looduskaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Pärnu maakonnas Häädemeeeste vallas Häädemeeeste alevikus, Papisilla, Pulgoja, Rannametsa, Soometsa ja Võidu külas, Surju vallas Ilvese külas ning Tahkuranna vallas Võiste alevikus, Leina ja Piirumi külas.

(2) Kaitseala välispiir ja võõndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud sihtkaitsevööndis käesoleva määrusega sätestatud juhtudel.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal on viibimine lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseseaduses» sätestatud.

(3) Kaitsealal on lubatud jahipidamine, välja arvatud linnujaht.

(4) Kaitseala vetel on lubatud kalapüük, välja arvatud Rannametsa sihtkaitsevööndis Rannametsa jõel 1. juulist 31. märtsini.

(5) Telkimine ja lõkke tegemine on lubatud ainult kohtades, mille kaitseala valitseja on selleks ette valmistanud ja tähistanud. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(6) Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine teedel ja maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuses, sihtkaitsevööndis kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ning piiranguvööndis liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ja maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel.

(7) Kaitseala vetel on lubatud mootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Merel on mootoriga ujuvvahendiga sõitmine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuse ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse puhul, kus kaitseala valitseja täiendavat nõusolekut ei ole vaja. Mootoriga ujuvvahendiga sõitmine ülejäänud kaitseala vetel on lubatud ainult järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuses ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

§ 5. Keelatud tegevus kaitsealal

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) [Kehtetu -RT I, 05.07.2023, 1- jõust. 08.07.2023]

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on seitseteist sihtkaitsevööndit:

- 1) Aruotsa sihtkaitsevöönd;
- 2) Ilvese sihtkaitsevöönd;
- 3) Kiviniidu sihtkaitsevöönd;
- 4) Kükametsa sihtkaitsevöönd;
- 5) Luidete sihtkaitsevöönd;
- 6) Maarjapeakse sihtkaitsevöönd;
- 7) Maasikaraba sihtkaitsevöönd;
- 8) Mõtuse sihtkaitsevöönd;
- 9) Piirumi sihtkaitsevöönd;
- 10) Pikla sihtkaitsevöönd;
- 11) Pulgoja sihtkaitsevöönd;
- 12) Rannametsa sihtkaitsevöönd;
- 13) Sooküla sihtkaitsevöönd;
- 14) Soometsa sihtkaitsevöönd;
- 15) Tolkuse sihtkaitsevöönd;
- 16) Vanamänniku sihtkaitsevöönd;
- 17) Võiduküla sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Aruotsa ja Mõtuse sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste kaitse ning taastamine ja haruldaste liikide kaitse.

(2) Kükametsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soelupaikade kaitse ja taastamine ning haruldaste liikide kaitse.

(3) Luidete sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on sealse metsa, maastikuilme, reljееfi ja haruldaste liikide kaitse.

(4) Kiviniidu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste kaitse ning poollooduslike koosluste säilitamine.

(5) Soometsa, Ilvese, Vanamänniku ja Võiduküla sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste kaitse tagamine loodusliku protsessina ning haruldaste liikide kaitse.

(6) Maarjapeakse sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsakoosluste kaitse ja taastamine ning haruldaste liikide kaitse.

(7) Maasikaraba sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduslike koosluste säilitamine, taastamine, haruldaste liikide ning metsa- ja sookoosluste kaitse.

(8) Piirumi sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste säilitamine ning rannikuelupaikade ja haruldaste liikide kaitse.

(9) Pikla sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on vee-elustiku, haruldaste liikide ja koosluste kaitse ning poollooduslike koosluste säilitamine.

(10) Pulgoja sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste säilitamine, ranniku- ja vee-elupaikade ning haruldaste liikide kaitse.

(11) Rannametsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste säilitamine, haruldaste liikide ja rannikuelupaikade kaitse.

(12) Sooküla sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on haruldaste liikide kaitse.

(13) Tolkuse sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soolupaikade kaitse ja taastamine ning haruldaste liikide kaitse.

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistatud kohas, mille kaitseala valitseja on tähistanud.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

1) rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas;

2) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;

3) Piirumi, Pulgoja, Pikla, Sooküla, Rannametsa ja Kiviniidu sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;

4) Mõtuse, Luidete, Piirumi, Rannametsa, Pulgoja, Sooküla, Kükametsa ja Maasikaraba sihtkaitsevööndis metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;

5) Pikla, Sooküla, Piirumi, Rannametsa, Soometsa ja Pulgoja sihtkaitsevööndis olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd.

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

1) majandustegevus;

2) loodusvarade kasutamine;

3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud tootmisotstarbeta rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasoleva ehitise hooldustööd ning Maasikaraba, Võiduküla, Piirumi, Pikla, Pulgoja, Rannametsa ja Sooküla sihtkaitsevööndis tee ja tehnovõrgu rajatise püstitamine;

4) inimeste viibimine Ilvese, Kükametsa, Mõtuse ja Vanamänniku sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 15. juulini, välja arvatud liikumine olemasolevatel teedel ja radadel kaitseala valitseja loal, järelevalve- ja päästetöödel, valitsemisega seotud tegevuses ning kaitseala valitseja nõusolekul tehtavas teadustegevuses;

5) inimeste viibimine Pikla ja Pulgoja sihtkaitsevööndis olevatel laidudel ja saartel 1. aprillist 15. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuses ning kaitseala valitseja nõusolekul tehtavas teadustegevuses.

§ 11. Vajalik tegevus

Kiviniidu, Piirumi, Pikla, Pulgoja, Sooküla ja Rannametsa sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik heina niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kaks piiranguvööndit:

1) Luitemaa piiranguvöönd;

2) Võistealuse piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Luitemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on seal esinevate loodusväärtuste ning maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku säilitamine.

(2) Võistealuse piiranguvööndi kaitse-eesmärk on haruldaste ranniku- ja vee-elupaikade, linnustiku ning muu elustiku kaitse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud majandustegevus.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

1) rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas;

2) Luitemaa piiranguvööndis uute ehitiste püstitamine;

3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine;

4) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine;

5) uue maaparandussüsteemi rajamine;

6) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel.

§ 15. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) Võistealuse piiranguvööndis uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks;
- 2) uuendusraie, välja arvatud turberaie, kusjuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) maavara kaevandamine.

§ 16. Vajalik tegevus

Piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik heina niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

5. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 17. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

²Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 27. jaanuari 1939. a otsusega kaitse alla võetud mets-kuukressi kasvuala, Pärnu Rajooni TSN Täitevkomitee 5. veebruari 1964. a otsusega nr 26 kaitse alla võetud Rannametsa luidete, Tolkuse raba ja Timmkanali paljandi ning Pärnu Maakonnavalitsuse 12. juuli 1991. a määrusega nr 319 kinnitatud Rannametsa-Soometsa maastikukaitseala baasil. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 1 alapunkti 26 kohaselt hõlmab ala Luitemaa linnuala ja punkti 2 alapunkti 188 kohaselt Luitemaa loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades LEST 97 1 mm täpsusega (EUREF89) projektsiooni, kaitsealade kinnitatud välispiire ja maakatastri andmeid seisuga märts 2009. Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee). [RT I 2010, 13, 70- jõust. 01.04.2010]

[Luitemaa looduskaitseala leht 1](#)

[Luitemaa looduskaitseala leht 2](#)